



Justitsministeriet
Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0246
Dok.: RAJ40224

Besvarelse af spørgsmål nr. 25 af 19. april 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.) (L 217).

Spørgsmål nr. 25:

”Hvor ofte forventes indgreb i form af teleobservation, jf. den foreslåede ændring af retsplejelovens § 791 a, foretaget?”

Svar:

1. I lovforslagets § 2, nr. 6, foreslås det at indsætte en særskilt bestemmelse om teleobservation i retsplejeloven (§ 791 a, stk. 5 og 6).

Efter bestemmelsen i § 791 a, stk. 5, kan politiet fra udbydere af telenet eller teletjenester indhente oplysninger vedrørende lokaliseringen af en mobiltelefon, der antages at benyttes af en mistænkt (teleobservation), hvis indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, og efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover. Det påhviler udbydere af telenet eller teletjenester at bistå politiet ved gennemførelse af teleobservation, herunder ved at give de i stk. 5 nævnte oplysninger, jf. § 791 a, stk. 6.

Ved teleobservation forstås indhentelse af oplysninger, der gør det muligt løbende at stedfæste den pågældende mobiltelefon, når mobiltelefonen er tændt. Det vil navnlig dreje sig om oplysninger om, hvilke mobiltelefonmaster den pågældende mobiltelefon er i forbindelse med ved opdateringer, hvilken celle der er anvendt ved opdateringen, samt – ved mobiltelefonens anvendelse til kommunikation – oplysninger om, i hvilken afstand fra masten mobiltelefonen befinder sig.

En forpligtelse efter telelovgivningen til at sikre, at disse oplysninger fremadrettet kan leveres til politiet, er indeholdt i videnskabsministerens lovforslag (L 219) fremsat den 31. marts 2006.

2. Teleobservation er et indgreb, der allerede i dag – på grundlag af de principper, der kan udledes af retspraksis – anvendes af politiet.

I lyset af den i bemærkningerne under pkt. 5.1.2. omtalte højesteretskendelse og med henblik på at undgå tvivl om, under hvilke omstændigheder politiet kan foretage teleobservation, har Justitsministeriet som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger under pkt. 5.3.1. fundet det rigtigst at indsætte en særskilt bestemmelse herom i retsplejeloven.

Betingelserne for anvendelse af teleobservation svarer til betingelserne for at anvende den form for observation, der er reguleret i § 791 a, stk. 2 – det vil sige observation rettet mod en person, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted ved anvendelse af fjernbetjent eller automatisk virkende kamera eller lignende. Det betyder, at teleobservation som nævnt er betinget af, at indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen (indikationskravet), og at efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover (kriminalitetskravet).

I lighed med observation efter § 791 a vil det som anført i bemærkningerne også i relation til teleobservation gælde, at teleobservation ikke må foretages, hvis det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb (kravet om proportionalitet).

3. Justitsministeriet har ikke mulighed for at angive, hvor ofte det må forventes, at politiet vil foretage teleobservation i medfør af bestemmelsen. Som nævnt ovenfor er teleobservation imidlertid et efterforskningsmiddel, der anvendes allerede i dag.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 29. Som det fremgår heraf, vil Justitsministeriet i folketingsåret 2009-10 – det vil sige tre år efter lovforslagets gennemførelse – give Folketinget en orientering om erfaringerne med de foreslåede nye regler.